

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 15, 2020

Nummer 15, 2020

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:433](#) 07-04-2020

Strafrecht/inzamelen afvalstof zonder vergunning

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:6377](#) 15-07-2020

Civiel/verbindendheid bepalingen in Omgevingsverordening Noord-Brabant

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2020:3501](#) 13-07-2020

Omgevingsvergunning milieu/Asten

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:1840](#) 05-08-2020

Omgevingsvergunning bouw/Amsterdam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:1813](#) 29-07-2020

Omgevingsvergunning/Breda

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:1830](#) 29-07-2020

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Beuningen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:1659](#) 15-07-2020

Last onder bestuursdwang/Den Helder

Annotatie

[Afvalstof of niet: over exploitatie of verhandelen 'onder gunstige omstandigheden'](#)

Mr. E. Dans

ANNOTATIE

Afvalstof of niet: over exploitatie of verhandelen ‘onder gunstige omstandigheden’**Mr. E. Dans***Annotatie bij HR 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:433*

In deze annotatie aandacht voor een arrest van de Hoge Raad in een strafrechtelijke kwestie. Dat arrest is ook voor de bestuursrecht- en omgevingsrechtpraktijk van belang, omdat het gaat over de uitleg van het begrip ‘afvalstof’. Het afvalstoffenbegrip vormt al vele jaren een bron van jurisprudentie, waarbij straf- en bestuursrechters telkens de grens moeten onderzoeken wanneer een bepaalde stof of voorwerp een afvalstof is. Op hoofdlijnen kunnen daarbij drie categorieën van rechtsvragen worden onderscheiden: (1) is er sprake van een ‘bijproduct’ of een afvalstof, (2) heeft een afvalstof de einde-afval fase bereikt en (3) is sprake van – zoals dat in de Leidraad Afvalstof of Product van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt genoemd – (voorgezet) gebruik. Dit arrest gaat over de laatste categorie.

Casus

1. In dit arrest staat een in 2011 verhandelde partij stookolie voor schepen centraal. Deze partij was in Gdansk (Polen) geleverd aan een zeeschip dat op weg was naar Terneuzen. Kort na vertrek deden zich problemen voor met de separatoren van het schip. Deze separatoren, die onderdeel zijn van de scheepsmotor, bleken vol te zitten met slib dat afkomstig was uit de stookolie. De nieuwe partij stookolie werd daarom overgepompt naar een opslagtank op het schip en er werd een andere partij brandstof gebruikt. Zelfs met bijmenging van 10% van de stookolie uit Gdansk, slibden de separatoren nog dicht. Uiteindelijk bleek dat het sedimentgehalte in de stookolie negen keer hoger was dan is toegestaan volgens de gehanteerde ISO-normering. De stookolie werd daarom – in juridische zin – teruggenomen door de leverancier. De stookolie bleef in het schip en werd door de leverancier verkocht aan een leverancier van brandstoffen aan zeeschepen, de verdachte in deze zaak. Deze verdachte huurde een motortankschip in om de stookolie te debunkeren en vervolgens verder te verhandelen. Zover komt het niet, na het debunkeren werd de stookolie door de autoriteiten

in beslag werd genomen, omdat het een (gevaarlijke) afvalstof zou zijn. Op de inzameling en verwerking is dan het afvalstoffenregime van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer van toepassing. Dat brengt onder meer met zich dat alleen een partij die beschikt over een inzamelvergunning zoals bedoeld in artikel 10.45, eerste lid, sub b, van de Wet milieubeheer, de stookolie mag inzamelen.[1] Verdachte beschikte niet over een dergelijke vergunning en wordt daarom strafrechtelijk vervolgd.

Retourlogistiek?

2. De vergelijking dringt zich op met het Shell-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie uit 2013[2] en de verdachte deed dan ook een beroep op dat arrest. In die zaak ging het om een partij diesel die bij belading door Shell in Nederland aan boord van een schip van een Belgische klant vermengd was geraakt met een restantlading oplosmiddel die nog aanwezig was in de scheepstanks. Door die vermenging was de diesel *off spec* geraakt (het vlampunt was te laag) en was deze niet meer geschikt voor verkoop aan de pomp. Shell nam de lading terug en vervoerde deze vervolgens naar Nederland met als doel de *off spec*-partij na menging met een ander product weer op de markt te brengen. Shell werd echter vervolgd, omdat de *off spec*-diesel een afvalstof zou zijn geworden.

3. In de prejudiciële procedure oordeelde het Hof dat de omstandigheid dat de oorspronkelijke afnemer de *off spec*-partij stookolie heeft geretourneerd onder de koopovereenkomst met het oog op terugbetaling van de aankoopprijs, van doorslaggevend belang was. Bij een dergelijk geval van retourlogistiek is geen sprake van een afvalstof, aldus het Europese Hof. De A-G in onderhavige kwestie ziet daarin de achterliggende gedachte dat bij het retourneren van stoffen of voorwerpen nuttige toepassing zoveel mogelijk dient te worden gestimuleerd met het oog op bescherming en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen.[3]

4. De leverancier van de stookolie uit Gdansk mocht de stookolie overeenkomstig voornoemd oordeel uit het Shell-arrest terugnemen zonder dat daarmee sprake was van de terugname van een afvalstof.[4] Daar houdt de vergelijking met het Shell-arrest echter op. Waar Shell vervolgens ook de teruggenomen *off spec*-diesel mocht bewerken en vervolgens weer verkopen, wordt de verdachte hier veroordeeld voor het illegaal inzamelen van gevaarlijke afvalstoffen. Vanwaar die andere uitkomst?

Geen verhandeling ‘onder gunstige omstandigheden’

5. De definitie van het begrip ‘afvalstof’ zal bekend zijn: ‘elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen’ (artikel 1.1, eerste lid, Wet milieubeheer). Deze definitie is afkomstig uit het Europese recht: de Kaderrichtlijn afvalstoffen.[5] Centraal staat het begrip ‘ontdoen’, maar dat begrip wordt niet gedefinieerd.

Voor de reikwijdte van dat begrip moeten we het dan ook doen met de uitleg die daarin wordt gegeven in de (in het bijzonder ook Europese) jurisprudentie en daarop grijpt de Hoge Raad ook in dit arrest terug.

6. Uit de Europese jurisprudentie volgt dat alle omstandigheden van het geval van belang zijn, waarbij rekening gehouden moet worden met de doelstelling van het Europese afvalstoffenrecht: de bescherming van het milieu en de gezondheid van de mens. Het afvalstoffenbegrip mag daarom niet restrictief worden uitgelegd.[6]

7. In het door de Hoge Raad in r.o. 2.5.3 aangehaalde Shell-arrest oordeelt het Hof dat bijzondere aandacht verdient of de stof of het voorwerp voor de houder ervan geen nut meer heeft, zodat het een last vormt waarvan hij zich wil ontdoen (r.o. 42). Vervolgens geeft het Hof in dat arrest een belangrijke nuance op eerdere, vrij strenge, rechtspraak met het oordeel dat het niet gerechtvaardigd is om stoffen die de houder onder gunstige omstandigheden wil exploiteren of verhandelen te onderwerpen aan het afvalstoffenrecht, als wordt voldaan aan twee voorwaarden: (1) hergebruik overeenkomstig de oorspronkelijke bestemming is niet slechts mogelijk, maar zeker en (2) geen van de handelingen van nuttige toepassing uit de bijlage van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen hoeft te worden benut (r.o. 53).

8. De Hoge Raad verwijst in r.o. 2.5.4 voorts naar het Tronex-arrest uit 2019, waarin het Europese Hof hieraan verder invulling geeft.[7] Dat arrest ging over de vraag of geretourneerde elektronische apparaten als afval moeten worden beschouwd. Het Hof oordeelt van niet, indien de houder weet aan te tonen dat hergebruik zeker is én wanneer de noodzakelijke controles hebben plaatsgevonden en vooraf de benodigde reparaties zijn verricht.

9. De Hoge Raad ontleent aan deze twee arresten van het Europese Hof dat in gevallen zoals onderhavige (lees: inzake het debunkeren van *off spec*-stookolie) geen sprake is van een afvalstof, indien de houder onder gunstige omstandigheden wilde exploiteren of verhandelen als aan de volgende eisen is voldaan:

Hergebruik is zeker, zonder dat een in de Kaderrichtlijn afvalstoffen aangewezen handeling van nuttige toepassing moet worden benut.

Indien de houder de stof aan een derde verkoopt of overdraagt, moet hij aantonen dat hergebruik zeker is, door ervoor te zorgen dat een noodzakelijke controle heeft plaatsgevonden en een benodigde handeling voor nuttige toepassing of reparatie is benut of verricht.

10. De houder van de Poolse stookolie kan deze toets niet doorstaan. De verdachte stelt dat hij

mogelijkheden zag voor het *on spec* blenden (mengen) van de partij stookolie, maar dat wordt niet van belang gevonden.[8] Immers het gaat niet om de intentie van verdachte, maar om de intentie van de (oorspronkelijke) leverancier. Beoordeeld moet worden of *de leverancier* zich onttreedt van de stookolie door verkoop aan verdachte. Zo ja, dan blijft de stookolie een afvalstof totdat op enig moment de ‘einde-afval’-fase is bereikt.

11. De Hoge Raad laat ook het oordeel van het Hof in stand dat niet is komen vast te staan dat de leverancier de stookolie had teruggenomen met het oog op verhandeling ‘onder gunstige omstandigheden’. Daarvoor is van belang dat de leverancier geen onderzoek heeft gedaan naar de oorzaak van het te hoge sedimentgehalte. Ook heeft de leverancier geen opdracht gegeven om de stookolie te bewerken zodat alsnog aan de specificaties zou worden voldaan, noch is onderzoek gedaan naar de alternatieve gebruiksmogelijkheden die vanuit milieuoogpunt zijn toegestaan. Op deze punten wijkt deze casus af van die uit het Shell-arrest, waar immers duidelijk was wat de oorzaak was van de afwijkende specificaties én waar eveneens duidelijk was hoe de betrokken partij weer op specificatie kon worden gebracht en als brandstof kon worden gebruikt.

12. Dat de *off spec*-stookolie een zekere waarde vertegenwoordigt, zoals wordt betoogd, baat verdachte tot slot niet. Dat oordeel verbaast niet. Het is vaste jurisprudentie dat voor de kwalificatie als afvalstof niet doorslaggevend is of de betrokken stof of het betrokken voorwerp nog een commerciële waarde heeft.[9]

13. Met dit arrest bevestigt de Hoge Raad de ruimte die het Europese Hof laat om stoffen en voorwerpen niet als afvalstoffen te bestempelen, indien sprake is van exploitatie of verhandeling onder gunstige omstandigheden. Dat past in een tendens naar een iets soepeler benadering van het afvalstoffenbegrip. Overeenkomstig Europese jurisprudentie moet dan wel de zekerheid van hergebruik worden aangetoond, waarbij – zo leert dit arrest – ook van belang is of voldoende onderzoek is gedaan naar de ontstane afwijkingen en de benodigde bewerking of reparatie daadwerkelijk is verricht. Wordt aan die eisen voldaan, dan is er geen noodzaak meer om een stof of voorwerp als ‘afvalstof’ te kwalificeren, omdat het milieubelang niet in het geding is.

Rechtsonzekerheid

14. Het arrest illustreert de casuïstische benadering die telkens weer nodig blijkt bij de beoordeling of een stof of voorwerp afval is. Daarmee hangt de rechtsonzekerheid samen die in de praktijk wordt ervaren ten aanzien van de toepassing van de afvalstoffendefinitie.[10] Die rechtsonzekerheid en daardoor complexiteit was voor Nederland reden om bij de herziening van de Kaderrichtlijn afvalstoffen in te zetten op het verkrijgen van meer

duidelijkheid over de afvaldefinitie.[11] De definitie is echter ongewijzigd gebleven met de herziene Kaderrichtlijn[12] die per 1 juli jl. in de Wet milieubeheer en onderliggende regelgeving is geïmplementeerd. Wel kan de Europese Commissie richtsnoeren opstellen voor de interpretatie van onder meer de definitie van afval[13] en moeten lidstaten ‘passende maatregelen’ nemen om er voor te zorgen dat stoffen of voorwerpen die voldoen aan de eisen voor ‘bijproducten’ en ‘einde-afval’ niet als afvalstof worden aangemerkt. In hoeverre de rechtsonzekerheid daarmee uiteindelijk weggenomen zal worden, valt echter nog maar te bezien.

Erik Dans is advocaat bij AKD te Rotterdam

Noten

[1] Voor de inzameling van afvalstoffen is vermelding van de inzamelaar op de zogenoemde VIHB-lijst vereist (artikel 10.45, eerste lid, sub a, van de Wet milieubeheer). Het Besluit inzamelen afvalstoffen wijst echter enkele categorieën van afvalstoffen aan, waaronder scheepsafvalstoffen, waarvoor een vergunningplicht geldt.

[2] HvJ EU 12 december 2013, ECLI:EU:C:2013:821 (Shell).

[3] Conclusie A-G 5 november 2019, ECLI:NL:PHR:2019:1122.

[4] Hof Den Bosch 15 november 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:4849.

[5] Richtlijn 2008/98/EG, zie artikel 3, eerste lid.

[6] Zie bijvoorbeeld HvJ EG 15 juni 2000, ECLI:EU:C:2000:318 (ARCO Chemie).

[7] HvJ EU 4 juli 2019, ECLI:EU:C:2019:564 (Tronex).

[8] Hof Den Bosch 15 november 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:4849, r.o. D. 17.

[9] Zie bijvoorbeeld HvJ EG 24 juni 2008, ECLI:EU:C:2008:359 en recent ABRvS 19 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:500.

[10] Zie daarover ook het adviesrapport van de Taskforce Herijking Afvalstoffen, Grondstof of afval, van september 2019.

[11] Kamerstukken TK, 2019-2020, 32 852, nr. 97, p.4.

[12] Richtlijn 2018/851/EU.

[13] Artikel 38, tweede lid, van Richtlijn 2018/851/EU.

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning bouw/Amsterdam

Bestaande interieurs vallen niet onder de bescherming van het aan de orde zijnde beschermde stadsgezicht.

Casus

Voor een interne verbouwing ten behoeve van een nieuwe indeling van de appartementen, renovatie, verduurzaming en funderingsherstel van twee panden is een omgevingsvergunning verleend. Door de interne verbouwing zullen in de panden 15 appartementen en een kantoor worden gerealiseerd. In de huidige situatie zijn er 6 appartementen aanwezig. De omgevingsvergunning voor het naastliggende pand ziet alleen op funderingsherstel.

Rechtsvraag

Is het bouwplan in strijd met de bestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'?

Uitspraak

De Afdeling overweegt dat het college zich gebaseerd heeft op de adviezen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK). De Afdeling acht het standpunt van het college dat het bouwplan niet in strijd is met de bestemmingsomschrijving, nu na de verbouwing het buitenaanzicht van de gevels en de kap van de panden niet wijzigt, niet onjuist.

De Afdeling volgt niet het betoog dat 'de met het beschermde stadsgezicht verbonden cultuurhistorische en architectonische waarden' in genoemde bepaling aldus moeten worden uitgelegd dat deze niet alleen zien op het uiterlijk van de gebouwen, maar ook op de bestaande interieurs en de ruimtelijke uitstraling van het gebruik van de panden. Hetgeen hierover is aangevoerd, mede onder verwijzing naar de Memorie van Toelichting bij de Monumentenwet 1988 (TK 1986-1987, 19 881, nr. 3, p. 6), leidt niet tot dat oordeel. De conclusie van [appellant A] en [appellant B], te weten dat de bestaande interieurs van de panden ook onder deze bescherming vallen en daarom niet mogen worden aangetast, volgt daaruit naar het oordeel van de Afdeling niet. De bescherming vanwege het aan de orde zijnde beschermde stadsgezicht, ziet naar zijn aard op de karakteristieke waarden van het aanzicht

van het als zodanig aangewezen gebied.

Het betoog dat het college zich bij de toets aan het bestemmingsplan niet op de adviezen van de CRK heeft mogen baseren, slaagt evenmin. De CRK is naar niet in geschil is, een commissie bestaande uit deskundigen, die de gemeente adviseert over de integrale kwaliteit van de fysieke leefomgeving, te weten over stedenbouw, de openbare ruimte, cultuurhistorie, welstand en monumenten. De CRK heeft blijkens het bestreden besluit meerdere malen over het bouwplan geadviseerd, naar aanleiding waarvan het bouwplan ook verschillende malen is aangepast. In deze advisering kan mede begrepen worden geacht de beoordeling of is voldaan aan artikel 36.1, onder a, van de planregels, nu uitgebreid is ingegaan op het behoud van de cultuurhistorische en architectonische waarden ter plaatse. Daarbij is door de CRK de zogenoemde 'orde-1'-status van de panden Leidsekade 100 en 101 onderkend. Dit heeft de CRK gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, terecht niet tot de conclusie gebracht dat aan de interieurs van genoemde panden bescherming toekomt, nu deze niet als monument zijn aangewezen.

De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht geen grond heeft gevonden voor het oordeel dat het besluit in strijd is met artikel 36.1, onder a, van de planregels, met betrekking tot de bestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RVS:2020:1840

Zaaknummer: 202003556/1/R1 en 202003556/2/R1

Wetsartikelen: 2.10 lid 1 Wabo

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Asten

Uitbreiding van mestverwerkingsinstallatie bij een veehouderij voldoet aan de provinciale beleidsregel 'Industriële geur Noord-Brabant'. De rechtbank is, gelet op de bestaande overbelaste situatie, van oordeel dat verweerder had moet beoordelen of er geen aanleiding was om van de beleidsregel af te wijken.

Casus

Omwonenden hebben beroep ingesteld vanwege geuroverlast die zij ondervinden. De veehouderij ligt dichtbij de woonkern, de geurnorm voor de veehouderij op basis van de Wgv en de daarop gebaseerde verordening wordt overschreden. Het bestreden besluit faciliteert enerzijds de uitbreiding van de inrichting met een mestverwerkingsinstallatie en anderzijds dat een bestaande luchtwasser voor stallen waar dieren worden gehouden, mede wordt ingezet om de geurhinder vanwege de mestverwerkingsinstallatie te beperken. De geur van de mestverwerkingsinstallatie dient niet te worden getoetst aan de Wgv, maar aan de provinciale beleidsregel 'Industriële geur Noord-Brabant', die daarvoor een specifieke regeling bevat.

Rechtsvraag

Heeft verweerder de vergunning, die voldoet aan de geurnorm uit de beleidsregel 'Industriële geur Noord-Brabant', kunnen verlenen?

Uitspraak

In de bestaande situatie was al sprake van een veehouderij met een IPPC-installatie. Er is sprake van een overbelaste situatie. De rechtbank leest in BBT 12 en 26 van de BBT-conclusies van de intensieve pluimvee- en varkenshouderijen in ieder geval de verplichting om wat meer te doen in een overbelaste situatie.

In de toelichting op de provinciale Beleidsregel 'Industriële geur Noord-Brabant' is het volgende opgenomen: 'In het verleden werd de geurbelasting van mestbewerking op een

veehouderij separaat beoordeeld zonder dat rekening werd gehouden met de emissie van de dierverblijven. Dit leidde ertoe dat een veehouderij met mestbewerking “twee maal zoveel” geurruimte kon worden toebedeeld als niet-veehouderijen. Gedeputeerde Staten wensen veehouderijen met mestbewerking zo veel mogelijk op identieke wijze te beoordelen als niet-veehouderijen. Met name omdat deze beleidsregel gerelateerd is aan de Wabo en de Wet milieubeheer, en daarmee buiten de Wet geurhinder en veehouderij staat, is, in plaats van een cumulatieve beoordeling, gekozen om bij deze vorm van mestbewerking niet uit te gaan van de reguliere richt- en grenswaarden, die gelden voor industriële activiteiten, maar van de helft van die waarden, zodat op deze wijze rekening wordt gehouden met de emissies van de veehouderij op dezelfde locatie. De systematiek voor de beoordeling van de geurbelasting als gevolg van mestbewerking binnen veehouderijen verschilt daarmee niet van die voor industriële inrichtingen. Er is slechts sprake van een strenger toetsingskader, gelet op reeds aanwezige geur, afkomstig van de dierverblijven.’

Ingevolge de uitspraak van de Afdeling van 26 oktober 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:2840) had verweerder alle omstandigheden van het geval moeten betrekken in zijn beoordeling en dienen te bezien of deze op zichzelf dan wel tezamen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 van de Awb, die maken dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen. Het bestreden besluit geeft geen blijk van een dergelijke beoordeling, hoewel daartoe in de gegeven omstandigheden naar het oordeel van de rechtbank wel aanleiding bestond, en is daarom onvoldoende gemotiveerd. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat in de Beleidsregel zelf niet is gemotiveerd waarom dezelfde strengere richt- en grenswaarden gelden voor een overbelaste situatie.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 13-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2020:3501

Zaaknummer: 20/887 T

Wetsartikelen: 4:84 Awb

RECHTSPRAAK

Civil/verbindendheid bepalingen in Omgevingsverordening Noord-Brabant

Ontvankelijkheid burgerlijke rechter, de in de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant opgenomen regeling, die voorziet in het versneld moeten aanpassen van stalsystemen, kon worden gebaseerd op artikel 2.4, derde lid, van de Wnb, maar zou in een individueel geval wel in strijd kunnen zijn met artikel 1 EP bij het EVRM.

Casus

Varkenshouders en belangenvereniging verzoeken de burgerlijk rechter om de in de Brabantse omgevingsverordening (IOV) opgenomen gewijzigde regeling, die veehouders verplicht om hun stalsystemen op een eerder moment te laten voldoen aan de in de IOV gestelde emissie-eisen, onverbindend te verklaren. Zij stellen onder meer dat de provincie niet bevoegd was om de regeling op grond van artikel 2.4, derde lid, van de Wnb vast te stellen en dat de vaststelling in strijd is met het in artikel 1 EP bij het EVRM opgenomen recht op ongestoord genot van eigendom.

Rechtsvraag

1. Hebben provinciale staten de in de artikelen 2.66 en 2.67 van de IOV opgenomen regeling kunnen baseren op artikel 2.4, derde lid, van de Wnb?
2. Is de in de artikelen 2.66 en 2.67 van de IOV opgenomen regeling in strijd met artikel 1 EP bij het EVRM?

Uitspraak

1. Mede uit hoofde van het voorzorgsbeginsel (dat ten grondslag ligt aan de Habitatrichtlijn) mocht de Provincie het zekere voor het onzekere nemen en verdere maatregelen treffen om te komen tot snellere en verdere beperking van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden

in Noord Brabant, in plaats van te wachten tot 2028, de einddatum van het Convenant.

2. Gelet op de hiervoor onder 4.98 besproken inhoud van de hardheidsclausule, die – anders dan de Provincie voorstaat – de mogelijkheid biedt van buiten toepassing laten of afwijken van de artikelen 2.66 en 2.67 IOV voor de specifieke groep varkenshouders die onevenredig wordt getroffen door deze bepalingen en voor wie geen andere mogelijkheid van compensatie of tegemoetkoming bestaat, doorstaan de artikelen 2.66 en 2.67 IOV de fair balance-test op regelniveau.

Uit de hieraan voorafgaande beoordeling van de artikelen 2.66 en 2.67 IOV op regelniveau volgt dat in beginsel alleen ruimte voor het aannemen van een individuele buitensporige last is gelegen ten aanzien van de onder 4.92 bedoelde varkenshouders die (a) een (zeer) hoge investering moeten doen om op het niveau van hun huisvestingssystemen te voldoen aan de eisen van bijlage 2 bij de IOV, (b) terwijl deze investeringen in hun individuele geval géén of een beperkt effect hebben op de stikstofdepositie in één of meer Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant (hierbij kan de afstand ten opzichte van een Natura 2000-gebied een relevante factor zijn) en (c) zij geen enkele compensatie of tegemoetkoming ontvangen op grond van de provinciale ondersteunde maatregelen of een landelijke regeling.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:6377

Zaaknummer: C/09/555356 / HA ZA 18-713

Wetsartikelen: 2.4 lid 3 Wnb, 1 EP EVRM en 2.67 en 2.68 IOV Noord-Brabant

RECHTSPRAAK

Strafrecht/inzamelen afvalstof zonder vergunning

Er is alleen geen sprake van een afvalstof als hergebruik zeker is, zonder dat een handeling van nuttige toepassing hoeft te worden verricht.

Casus

Een partij onbruikbare stookolie is door verdachte gedebunkerd van een schip, om het vervolgens verder te verhandelen. Vraag is of deze stookolie is aan te merken als een afvalstof, hetgeen betekent dat verdachte had moeten beschikken over een inzamelvergunning.

Rechtsvraag

Wanneer is een stof die een houder ‘onder gunstige omstandigheden’ wilde exploiteren of verhandelen niet aan te merken als een afvalstof, zodat het afvalstoffenrecht niet van toepassing is?

Uitspraak

Vooropgesteld moet worden dat de rechter voor het antwoord op de vraag of sprake is van een ‘afvalstof’ eerst moet vaststellen of de houder van wie de verdachte de voorwerpen heeft betrokken, zich van de desbetreffende voorwerpen heeft ontdaan of voornemens was zich daarvan te ontdoen en dat voorwerpen waarvan de houder zich ontdoet of voornemens is zich te ontdoen afvalstoffen zijn, ongeacht of zij bijvoorbeeld substantiële waarde hebben in het economisch verkeer, op zichzelf voor hergebruik geschikt zijn of niet afgedankt en niet versleten zijn, en zij dat blijven totdat zij de status van afvalstof hebben verloren (vgl. HR 3 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:1564).

Aan de onder 2.5.3 en 2.5.4 aangehaalde jurisprudentie van het HvJ EU kan verder worden ontleend dat, in gevallen als het onderhavige, in het algemeen geen sprake is van een afvalstof indien de houder een goed, stof of product ‘onder gunstige omstandigheden’ wilde exploiteren of verhandelen. In ieder geval dient aan de volgende eisen te zijn voldaan:

‘hergebruik’ is zeker, zonder dat daartoe een van de in bijlage II bij de Richtlijn 2008/98/EG bedoelde ‘handelingen voor de nuttige toepassing’ hoeft te worden benut; indien de houder een goed, stof of product aan een derde verkoopt of overdraagt, moet hij aantonen dat hergebruik zeker is, door ervoor te zorgen dat eerst een daartoe noodzakelijke controle heeft plaatsgevonden en een benodigde ‘handeling voor de nuttige toepassing’ of reparatie is benut of verricht.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:433

Zaaknummer: 17/05582

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: M.J. van Dam

Wetsartikelen: 10.45 WMB

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Beuningen

Duiding van het relativiteitsvereiste bij een beroep op gebiedsbescherming en soortenbescherming in het kader van de Wnb.

Casus

Op de projectlocatie geldt het bestemmingsplan 'Beuningse Plas, uitbreiding waterplas'. In dit plan zijn de gronden met de bestemming 'Waterplas' en de gronden met de bestemming 'Water en natuurontwikkeling' ook bestemd voor zandwinning en de daarbij behorende bouwwerken en voorzieningen, voor zover deze gronden zijn gelegen binnen een afstand van 40 m uit de grens met de bestemming 'Waterplas'. De voor de zand- en grindwinning gebruikte klasseerinstallatie wordt op gronden met de bestemming 'Water en natuurontwikkeling' gerealiseerd op een afstand van meer dan 40 m tot de grens van de gronden met de bestemming 'Waterplas'. Een klasseerinstallatie is weliswaar in het bestemmingsplan voorzien, maar niet op de aangegeven locatie.

Appellanten beroepen zich onder meer op de Wnb, omdat het project zou leiden tot een toename van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' en omdat een ontheffing voor het onderdeel soortenbescherming ontbreekt.

Rechtsvraag

1. Staat het relativiteitsvereiste er aan in de weg dat appellanten zich in het kader van de Wnb beroepen op een toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied (gebiedsbescherming)?
2. Staat het relativiteitsvereiste er aan in de weg dat appellanten zich in het kader van de Wnb beroepen op soortenbescherming?

Uitspraak

1. De bepalingen in de Wnb over de beoordeling van omgevingsvergunningen die gevolgen

kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, strekken ter bescherming van het behoud van de natuurwaarden in deze gebieden. De individuele belangen van burgers bij het behoud van een goede kwaliteit van hun leefomgeving, waarvan een Natura 2000-gebied deel uitmaakt, kunnen zo verweven zijn met het algemene belang dat de Wnb beoogt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de Wnb kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen.

Bij de beantwoording van de vraag of dat soort verwevenheid kan worden aangenomen, wordt onder meer rekening gehouden met de situering van de woning van de appellant, al dan niet tussen overige bebouwing, met de afstand tussen de woning van appellant en het natuurgebied, met wat aanwezig is in het gebied tussen de woning en het Natura 2000-gebied en met het al dan niet bestaande, gehele of gedeeltelijke directe zicht vanuit de woning op het gebied.

De dichtst bij het Natura 2000-gebied gelegen woning van [appellant sub 3] en anderen, Jonkerstraat 83, ligt op 1,4 km van dat gebied. Deze afstand tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' is te groot om verwevenheid aan te nemen. Het relativiteitsvereiste staat aan het vernietigen van de bestreden besluiten wegens strijd met de Wnb als het gaat om het onderdeel gebiedsbescherming in de weg.

2. Als een natuurlijke persoon zich beroept op de bepalingen van de Wnb die strekken tot de bescherming van plant- en diersoorten, beroept hij zich op een algemeen belang waarvoor hij niet in rechte kan opkomen. Niet in alle gevallen hoeft echter op voorhand uitgesloten te worden geacht dat de Wnb met de bescherming van plant- en diersoorten ook bescherming biedt aan het belang bij het behoud van een goede kwaliteit van de directe woon- en leefomgeving van natuurlijke personen. De belangen van omwonenden bij het behoud van een goede kwaliteit van hun directe woon- en leefomgeving kunnen zo verweven zijn met het algemeen belang dat de Wnb beoogt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de Wnb kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen.

Bij de beantwoording van de vraag of verwevenheid als hiervoor bedoeld kan worden aangenomen, wordt in het bijzonder rekening gehouden met de afstand tussen de woning van appellant en het plangebied, of in voorkomend geval, de locatie waarop het in een omgevingsvergunning voorziene project, dan wel andere handelingen worden uitgevoerd. In een geval waarin een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling op gronden waarop uit hoofde van de Wnb beschermde diersoorten voorkomen en de afstand van de woning van de betrokken appellant tot die gronden hemelsbreed meer dan 100 m bedraagt, zal in zijn algemeenheid niet zo'n verwevenheid worden aangenomen. De kwaliteit van de directe leefomgeving van appellant houdt dan

onvoldoende verband met de bescherming van de volgens hem op de gronden, waar de ruimtelijke ontwikkeling is voorzien, levende beschermde diersoorten (uitspraken van 19 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4197 (Terneuzen) en van 10 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1234 (Lansingerland)).

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RVS:2020:1830

Zaaknummer: 201906104/1/R4

Wetsartikelen: 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Last onder bestuursdwang/Den Helder

Fel geelgroen geverfd huis wijkt zo af van de welstandseisen dat sprake is van een welstandsexces.

Casus

Appellante heeft de voor- en achterzijde van haar woning in Den Helder fel geelgroen geverfd. Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat dit een welstandsexces oplevert. Het college heeft haar daarom onder aanzegging van bestuursdwang gelast de voor- en achtergevel van de woning op het perceel te (laten) verven in een andere kleur.

Rechtsvraag

Heeft het college zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de kleur van de voor- en achtergevel in ernstige mate niet voldoet aan redelijke eisen van welstand?

Uitspraak

De Afdeling benadrukt dat het in dit geval niet gaat om de vraag of de kleur van de voor- en achtergevel van de woning van appellante mooi of vrolijk is. Dit is immers subjectief. De Afdeling beoordeelt slechts of de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het college zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat de kleur van de voor- en achtergevel in ernstige mate niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Daarbij is van belang of het college zich in dit geval op de adviezen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK) mocht baseren en of de welstandsnota juist is toegepast.

De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het college de last onder bestuursdwang mocht opleggen, omdat het college zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de kleur van de voor- en achtergevel een welstandsexces is. Uit de welstandsnota volgt dat gekleurde gevels weliswaar karakteriserend zijn voor de wijk Boatex, maar dat dit alleen geldt voor licht gekleurde gevels en niet voor felle of sterk contrasterende, op de gevels aangebrachte kleuren. Het college heeft, onder verwijzing naar de adviezen van de CRK, voldoende gemotiveerd dat de door appellante op de voor- en achtergevel van haar

woning aangebrachte geelgroene kleur een felle of sterk contrasterende kleur is die door de intensiteit daarvan afbreuk doet aan de harmonie in de wijk.

Niet is gebleken dat in de welstandsadviezen van de CRK een onjuiste toepassing is gegeven aan de in de welstandsnota neergelegde criteria.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 15-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RVS:2020:1659

Zaaknummer: 201907652/1/R1

Wetsartikelen: 12 lid 1 Woningwet

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Breda

Bij de verlening van een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen moet rekening gehouden worden met een erfdienstbaarheid als een van de feiten en omstandigheden die van belang zijn voor de vraag of natuurwaarden zullen worden aangetast.

Casus

Vergunninghouder wil de ontsluiting van zijn perceel verleggen, waarvoor houtgewas geveld en gerooid moet worden. Aan de omgevingsvergunning zijn voorwaarden verbonden: het bestaande pad moet worden opgeheven, de halfverharding verwijderd en deze gronden worden ingeplant met ter plaatse thuishorende inheemse (hout)soorten en het nieuwe pad mag niet worden verlicht.

Rechtsvraag

Zijn de feiten en omstandigheden rond de aantasting van de natuurwaarden voldoende onderkend?

Uitspraak

Appellante de Milieuvereniging Oosterhout wijst op de omstandigheid dat het bestaande pad dat opgeheven moet worden voor de inplant niet kan worden verwijderd, omdat de eigenaren van de naastgelegen woning en het dierenpension ter plaatse een recht uit hoofde van erfdienstbaarheid hebben op het bestaande pad. Zij hebben hier ook een beroep op gedaan en de Rechtbank Zeeland West-Brabant heeft geoordeeld dat de bestaande weg moet worden behouden en dat het recht uit hoofde van de erfdienstbaarheid niet mag worden belemmerd.

De Afdeling overweegt dat uit de stukken volgt dat het college ermee bekend was dat het bestaande pad tevens als ontsluiting dient voor het perceel van de eigenaren van het naastgelegen perceel. Het was het college ook bekend dat het perceel van de eigenaren vanaf de openbare weg uitsluitend te bereiken is via het bestaande pad en dat de eigenaren dit recht hebben uit hoofde van de erfdienstbaarheid. Zoals is gebleken uit de uitspraak van de

Rechtbank Zeeland West-Brabant moet de bestaande weg worden behouden en mag het recht uit hoofde van de erfdienstbaarheid niet worden belemmerd. Uit de besluitvorming blijkt echter niet dat het college zich rekenschap heeft gegeven wat dit betekent voor de genoemde vereiste inplant en daarmee voor de vraag of de natuurwaarden worden aangetast.

Het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning is niet met de vereiste zorgvuldigheid voorbereid en wordt vernietigd. Het college moet een nieuw besluit op bezwaar nemen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RVS:2020:1813

Zaaknummer: 201906876/1/R2

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 aanhef en onder b Wabo